

# HAJDUFÖLD

**ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN**  
 Egy óra . . . . . 20 K Félévre . . . . . 110 K  
 Negyedévre . . . . . 55 K Egész évre . . . . . 220 K  
**EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA**

**KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP**  
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap  
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**  
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM  
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

## Cselekedjünk!

Irta **dr Haendel Vilmos**, egyet. tanár.

Igazán csodálatos műve az égieknek az emberi lélek.

Ma egy éve, mikor egyik kommunizáló rendelet jelent meg a másik után, a birtokos közönség a félvagyonát is szívesen odaadta volna, ha annak fejében a másikat megmenetheti.

És hogy vagyunk ma?

A nemzeti hadsereg tisztjei nem kapnak lakást, a tisztviselők és munkások ezrei nem kapnak élelmet.

Mintha egy „jótékony” (1) szellő egyszerre csak kifújta volna az elmékből minden emlékezést. Súlyosbítja a dolgot, hogy a tisztviselőknek és a munkásoknak is bizonyos élelmiszer (liszt, burgonya, cukor) minimális áron való átadását hivatalosan is megígérték.

Hat hét telt el azóta; az órabéreket azonnal lejjebb szállították, de élelmiszer elfogadható áron egy morzsa sem került az éléskamrába.

A munkásvédelmi bizottság ülésén az a kijelentés hangzott el, hogy „nincs”. Nos, hát miért tesznek ilyesmire — a mi teljesíthetetlen — hivatalos ígéretet? Mi sem volna erkölcselenebb, mint a nyomorban sínylődők ezreit tudatosan félrevezetni.

Ezt a kormányról nem tételezhetjük fel. Hol tehát a hiba?

Bizonyára a végrehajtási szervezetben. De bizonyosan az önkéntes áldozatkészség hiányában és abban a passzív resistenciában is, amely ezen szelvény munkáját annyira nehezíti.

Rejtendő rövidlátás ez.

Az ország minden tisztességes magyar érzésű népe egy test, egy lélek kell, hogy legyen ez eszomósi időkben. A szellemi javakat termelők, az ipartermékeket előállítók ma sokszorosan rá vannak utalva a gazdaközönségre; és nem is hihehető, hogy Debrecen és Hajdumegye hazafias érzésű népe elzárkóznék attól, hogy testvéreit a legszükségesebb élelmiszerek ellátása. Kölcsönbe megy az, mert mi lenne az országból, ha megállnak a vasutak és a forgalom fennakad? És mi lenne a közrendből, ha a tisztviselők kezéből kiesik a toll?

Egyszer — először — kievickéltünk a forradalomból, a bolsevizmusból.

Okunk végre a történeteken és ne teremtsünk olyan légkört, melyben az a veszedelemes bacillus legkönnyebben tenyészhetik.

Az anyagiakat termelők is beláthatják, hogy ha önzésből lezárják ajtaikat, ha éhezni hagyják honfitársaikat, csak maguk alatt vágják a fát.

Pusztán fegyverrel nem lehet a törvényes rendet fenntartani. A lelkeket is meg kell nyerni. A munkásság érzelmileg is kell, hogy hozzánk csatlakozzék. De hogy várjuk azt, ha nem cselekszük kérte? Hivatalos hatalom és társadalmi actió — mind a kettő — meg kell, hogy mozduljon az éhezők érdekében, mivel hogy az éhség igen rossz tanácsadó.

Ha nem ébredünk fel idejekorán önző álmainkból! — másodszer — már késő lehet!

## Májusban folytatják a béketárgyalásokat

Berlin, április 25. (Nemzeti St. tel. jel.) A san remói tanácskozások tegnap véget értek. A békekonferencia május hó közepén folytatja tárgyalásait Párisban.

## Friedrich zászlóbontása a kisgazdapártban

Budapest, április 27. (N. St. t. j.) A kisgazdapártban tegnap hosszabb megbeszélésre adott alkalmat Friedrich István dunántúli zászlóbontás. A képviselők általában rokonszenvesnek találják az intranzigens keresztyén politikának teljes érvényrejuttatását, annál is inkább, mert sokorópátkai Szabó István kisgazda miniszter vasárnap Téten tartott nagy beszédében határozottan állást foglalt mellette.

## A népbiztosok ügye az ügyészségen

Budapest, ápr. 26. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti kir. ügyészség elkészítette a fogásban levő népbiztosok ellen a vádindítványt és ismét elfogató parancsot adott ki a szökésben levő népbiztosok ellen. Tekintettel a vád nagy anyagára, a népbiztosok ügyét előrelátólag 2-3 csoportban fogják tárgyalni.

## Andrássy tanácskozása Nypelssel

Budapest, április 26. (N. St. t. j.) Andrássy Gyula gróf beszélgetést folytatott Nypels György holland újságíróval az Allgeméin Handelsblat munkatársával, Lőw főrabbi leleplezőjével és 1 és fél óráig beszélgetett vele külpolitikai kérdésekről.

## Németország lefegyverzése a legfőbb tanács előtt

Páris, ápr. 26. (Nemz. St. tel. jelentése.) San-remói jelentés szerint szombaton Millerand felkereste Lloyd George-t, akivel Németország leszerelése tárgyában megegyeztek.

Berlin, ápr. 26. (Nemz. St. tel. jelentése.) Anglia és Franciaország vasárnap terjeszti a legfőbb tanács elé Németország lefegyverzéséről szóló javaslatát.

## Emelkednek a dohányárak

Budapest, április 26. (N. St. t. j.) A dohányjövodek igazgatósága a munkabérek és nyersanyagok emelkedése következtében május 1-től 100 százalékkal emeli fel a dohánygyártmányok árát.

## Jönnek a hadifoglyok

Győr, április 27. (N. St. t. j.) A franciaországi dijoni fogolytáborból 800 magyar tiszt és katona érkezett a városba, akiknek ideiglenes ellátásáról a város gondoskodott. A foglyok kipihenik magukat és hazautaznak. A dijoni táborból még 6000 hadifogoly fog legközelebb hazajönni.

## Lőw rabbi védője

Budapest, ápril 27. (Nemz. St. tel. jel.) Lőw Immanuel dr szegedi főrabbi ismerlett ügyében a védelmet Baracs Marcell dr budapesti ügyvéd vállalta el. Baracs már le is utazott Szegedre.

## A cseh választások eredménye

Bécs, épr. 27. (Nemz. St. tel. jelentése) Prágából jelentik, hogy a nemzetgyűlési választások eredményeképpen 119 cseh, 72 német és 10 magyar képviselő kapott mandátumot.

## Kilátásaink a jövőre

Rubinek miniszter nyilatkozata és a vetésjelentése

Gazdasági megújulásunk kérdésében mérhetően nagy jelentőséggel esik számításba az aranykalással ringatózó magyar rózáknak jövő évi hozadéka, miért is az ország gazda és politikai köreiből óriási érdeklődéssel várják a földművelésügyi minisztérium hosszú idő óta nélkülözött *vetésjelentését*. Ez a jelentés ma megjelent és minden jogot megad nekünk arra, hogy bizó hittel és reménységgel nézzünk a jövőbe. Egy fővárosi lap munkatársa, — vizsgálva a vörös rémuralom múlt évi tehetlenségére és vétkes nemidőrdőmségére, a cséplésre vonatkozó előzetes intézkedésekre vonatkozólag intézett kérdést Rubinek Gyula földművelésügyi miniszterhez. A miniszter a következőket válaszolta:

— Az idei cséplés lebonyolítására nézve minden intézkedés megtörtént. A szükséges szén biztosítására rendelkezéseket adtunk ki s a gazdák a községi előljáróság igazolása alapján az őket illető szénmennyiséget megkapják. Az elszállítások már is folyamatban vannak.

— Ami a közlelemzési hivatalt illeti, azt hiszem, hogy őszre be fogjuk olvasztani a földművelésügyi minisztériumba.

— A boradó felemelésének a tervéről, azt hiszem, le fogunk mondani, sőt a jelenleg fennálló hektoliterenként 200 koronás kvitellit illetéket is eltörölöm, ha azt látom, hogy ez a teher akadályozná a borkivittel. Mert borkivételünk nagyon kedvező és az árak ugyanis előrelátóan csökkenni fognak.

— Ma jelent meg hosszú szűnet után az első jelentés a bevetett területekről. A jelentés elég kedvező képet ad minden terményre nézve.

Az őszi vetések általában jól teleltek. A rovar és egérkárok elenyésző csekélyek voltak s fagykár is csak kis mértékben fordult elő. Az őszi buza-, rozs- és árpavetések legnagyobb részét igen kedvezően fejlődtek, s az enyhe időjárás folytán még a kései őszi vetések is jól megerősödtek.

**A vetések általában szép bokrosak s a buza több vidéken már szárba indult, a rozs pedig kalászat hánnya.**

Csupán a talaj- és belvizek, valamint a folyók mentén az árvizek okoztak telemezebb károkat. Több helyütt — de különösen a románok által a Tiszántúl megszállt területeken — jóval kisebb területet vetettek be ősziéből, mint a múlt évben.

A tavaszi árpa és zab vetése helyenlét még folyamatban van. A tavaszi gabonafélék általában jól állanak, mert jól megmunkált földbe kerültek és az időjárás fejlődésükre igen kedvező volt. A koraiak legnagyobb részét szépen és egyenletesen keltek és erőteljesen fejlődnek, míg a későbbiek vetettek valamivel gyengébbek.

A lőhere és lucerna a kedvező időjárás következtében mindenütt szépen fejlődött, de most már nagyon kívánja az erőt, mely egyes helyeken e jelentés felülvizsgálata időpontján meg is érkezett.

A rétek és legelők fűnövése a kedvező időjárás folytán gyors fejlődésnek indult. A márciusi csapadékok igen jó natással voltak rájuk.

A szálastakarmánykészletekre nézve a beérkezett jelentések nagyon különbözők. Egyes vármegyékben a készlet igen szűkös már, míg

másutt elegendő, sőt felesleg is van. Általában azonban helyes beosztás mellett

### a takarmánykészlet a zöld-takarmányig elegendő lesz.

Egyedül Pest és Esztergom vármegyéből jelentettek nagy takarmányhiányt

A korai gyümölcsfák virágzására az időjárás igen jó volt. Barack, mandula már elvirágzott, szilva, kőrté, őszibarack, alma és cseresznye még teljes virágzásban vannak.

### A fagy nem éri, jó gyümölcsstermesre van kilátás.

A jószág egészségi állapota általában véve kielégítő.

## MIÉRT NINCSENEK DEBRECZENNEK ÁRNYAS UTCÁI ÉS PARKJAI?

Tavasszal a városban igen sok utcában a fákat könyörtelenül legalyázták; így a Fűvészkert-utcában, a Nagytemplom mellett, Rákóczi-, Péterfia-, Ajtó-, Nyil-, Csonka-utca, Árpád-tér stb. s még olyan utcákban is, hol csak pár év előtt galyázták le a fákat, pl. a Honvéd-, Hadházi-utcában. Az egyenlőtlenül nőző fasorokat pedig nyesetlenül hagyják, így a Piac-utca fásítása szűzvene Debrecennek s legérdekesebb, hogy a kivénült gómkáccokat, melyeknek törzse rut, idomtalan bunkóhoz hasonlít, a fasorok gondozásával megbizottak meghagyják és az ágak lenyicsésével a fát még jobban elpusztítják. Tessék csak végigsétálni most a Péterfia-utcán!

A város környékén is igen sok teken, magántulajdonban levő fát vágtak ki úgy, hogy semmivel sem indokolható, klimás szempontból pedig veszedelmes ez a fapusztítás, hiszen a levágott galyakból igen kevés a tüzelő s tavasszal erre már nem volt szükség. A közegészségügyet érintő cselekedet is ez s Debrecen pár árnyas utcájától, hol a lakosság a hőségtől védelmet találna, ami a tikkasztó nyári meleget enyhítené, még sem kellene megfosztanunk.

A régi árnyas parkokat pedig fokozatosan kivágták, helyükbe új fákat nem ültettek, a Nagyerdő rendezésében évtizedek óta egységes terv nélkül, találmára, össze nem illő csoportosításban ültettek fákat. Tölgyfák közé tujasorokat, száraz homokbuckákra lucfenyőt, amit persze később locsolni elfelejtettek, úgy, hogy 1—2 év alatt kipusztult s a fáradság is kárba veszett. A télen a Nagyerdő legszebb és tudományos becsű természeti emlékek tekinthető százados tölgyfáját vágták ki, az erdészeti hivatal kertjében, az erdészlak és a polgári lövölde között. Nézzék meg az érdeklődők a kivágott fatömjét, a katonai lövölde felé vezető uton jobbra van, törzse 2 és fél méter hosszú, 1 és fél m. széles, talán az egész alföldön nincs több ilyen régi tölgyfa. A törzse teljesen ép, nem korhadt s veszélyessége sem indokolta kivágását.

Intézkedést kérünk, hogy Magyarország lakosságára harmadik városában ilyenek ne történhessenek s a város pusztá terein parkokat létesítsenek, hogy egy százezer lakosú városra ezen szegényteljes állapot megszűnjön.

Tamássy Géza dr. orvos.

Lovaglószereszmót a hadseregnek. A nemzeti hadseregnek nagyszabású hátsófelkészítésre (lovaglószereszmót) van szüksége, miért is felhívja mindazokat a tényleges, szolgáltonkívüli, tartalékos és népfelkelő tiszteket, akiknek felesleges hátsófelkészítésük van, hogy azt ártéris mellett ajánlják fel a nemzeti hadseregnek. Egy teljesen jó állapotban levő (nem új) felszerelés tényleges összege 3000 K Hiányos, vagy erősen használt felszerelésért megfelelően kisebb összeget, új (használatlan) felszerelésért pedig még egyharmad felárat fizetnek. A felszereléseket Budapesten a II. sz. vonatszállásban minden kedden és pénteken délelőtt 8—12-ig veszik át. — Vidéken az illető körletparancsnokságnál kell azokat beszoálltatni, ahol az átvett cikkek után a tényleges áron fizetik. Kivánatos lenne minél több hátsófelkészítés beszoálltatása, mindamellelt felhívja a honvédelmi minisztérium a tiszteket, hogy csakis felesleges készleteiket ajánlják fel, mert a lovasított tiszteket és tisztejelötteket — bármely szolgálati beosztásba kerülnek is — nyereggel nem fogják ellátni.

## Uj államtitkárok és főispánok kinevezése

Budapest, április 27. (N. St. t. j.) Kormánykörökből nyert értesítés szerint ma, azaz szerdán délelőtt 11 órakor minisztertanács lesz, amelyen az államtitkárok és főispán-kormánybiztosok kinevezése tárgyában fognak véglegesen határozni. Minthogy azonban Horthy Miklós kormányzó a kormány tagjait e héten vendégül látja, a minisztertanácskozást valószínűleg csak hétfőn fejezik be és csak akkor fognak véglegesen dönteni.

Kultuszminiszteri államtitkárnak Kovács I. István, népjóléti államtitkárnak pedig dr. Gaál Endre nemzetgyűlési képviselők vannak kiszemelve.

## Fiume ütköző állam lesz

San-Remo, ápr. 27. (N. St. tel. jel.) A legfőbb tanács a kis-ázsiai kérdéstről és az örmény állam megalakításáról folytatott tanácskozás után megegyezett arra nézve, hogy miként biztosítsa Németországgal szemben a versaillesi-békeszerződés végrehajtását. A tárgyaláson Lloyd George a következőket mondotta: Az egység teljes minden kérdésben s a békeszerződés végrehajtását illetőleg egyetlen pont sem maradhat függőben. A békeszerződés végrehajtásának teljesítésére mindent elkövetnek s ha kell, ezt katonailag juttatják érvényre, de jobban szeretnék, ha az minden megszorítás nélkül menne végbe.

Tárgyalták az Oroszországgal való forgalom felvételét is. Az Adria kérdésben pedig úgy határoztak, hogy ezt újabb vizsgálat alá veszik. Más jelentések szerint Fiumét és Susákot ütköző állammá alakítják.

San-Remo, ápr. 27. A végleges döntés a német kérdésben május 20-án lesz. A Németország által fizetendő kártérítés Millerand szerint 90 milliárd lesz, de szóbakerült 50 milliárd márkának aranyban való fizetése is.

## Renner Belgrádba megy

Bécs, április 27. (N. St. t. j.) A Reichpost jelentése szerint Renner birodalmi kancellár május közepén Belgrádba utazik és Sándor régens herceg kihallgatáson fogja fogadni.

## Emich miniszter jelölése

Hódmezővásárhely, ápr. 27. (N. St. t. j.) A város I. kerületében Emich Gusztáv kereskedelmi minisztert jelölték kiscsardapárti programmal. Ellenjelölje Lázár Lajos földbirtokos lesz.

## Ujabb német puccs?

Berlin, április 27. (N. St. t. j.) A városban ismét erősen tartja magát az a hír, hogy monarchista körökben újabb puccsra készülnek.

## Ausztria a hitbizományok ellen

Bécs, ápr. 27. (Nemz. St. tel. jelentése) A kormány legközelebb javaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé, melyben az összes hitbizományok megszüntetését iktatja törvénybe.

## Antiszemita tüntetés Bécsben

Bécs, április 27. (Nemzeti St. tel. jel.) Vasárnap délután népes antiszemita gyűlés volt a városházán, mely határozati javaslattal fordult a kormányhoz, s követelte, hogy a galiciai zsidóknak sem beutazási, sem letételepedési engedélyt ne adjanak. Az ifjuság az Egyetem aulájában tartott ezután gyűlést, majd felvonult a zsidó menza elé, hol tüntetése a zsidó hallgatók magatartása folytán verekedéssé fajult.

## SZÓZAT

A GAZDÁK LAPJA

a református vidéken a legkedveltebb ujság. Kaphatók a tőzsdékben és az utcai elárusítóknál.

## HIREK

### Naponta

sok-sok munkaképtelen és megrokkant keresztyén embertársunk kopogtat be hozzánk végső szükségében segítségért. Ugy szeretnénk minden érdemesen segíteni közülök, úgy szeretnénk könnyíteni szomorú sorsukon és úgy szeretnénk, ha végső reményüket valóra válthatnánk és nem kellene nekik még bennünk is csalódnok. Nem tehetünk róla, ha anyagilag gyengék és erőtlenekek vagyunk, nem tehetünk róla, ha fájó szívvel és elszorodott lélekkel kell keresztyén embertársunk segítségért nyújtott remegő kezét vigasztalón megszorítanunk. Sovány vigasztalás biz az, — jól tudjuk, — de egyebet nem adhatunk. A mi munkánkért nem jár bőség és anyagi gazdagság számunkra. A mi munkánk a lelkeket szolgálja, az igazság harcát harcolja, s a becsületet hirdeti és harsogja. A új Magyarország felocsudott keresztyén társadalmának — egy szebb, egy boldogabb jövő érdekében. A közönségnek — a közönségért. Ehez a közönséghez a mi közönségünkhöz fordulunk hát újból, hogy segítsen általunk a mi segélyre szoruló szerencsétlen hiveinken. Adja nekülözhető filléreit a mi teljesen kiapadt gyorssegélyalapunknak, hogy ne legyünk kénytelenek üres kézzel elküldeni a bennünk bizókat és hozzánk fordulókat. Sok-sok könnyet fogunk letörölni, sok-sok jajt és panaszt fogunk mosolyra, derűre változtatni. Kiadóhivatalunk a legcsekélyebb adományt is hálás szívvel fogad és lapunkban nyilvánosan nyugtat...

— Hazafias kötelesség az oláh kártételek bejelentése. Az oláh megszállás alatt szenvedett károkat ez ideig még aránylag kevesen jelentették be, dacára annak, hogy a bejelentési határidőnek fele már letelt. — Figyelmeztetjük olvasó közönségünket, hogy kárainak bejelentését el ne mulassa. — Aki a károkat be nem jelenti, nem csak magának, de a köznek is árt vele, mert az egész nemzetnek nagy érdeke, hogy az oláh pusztításnak teljes és hű képét tárhassuk a világ elé. A már korábban a Gazdasági Egyesületnél, Iparkamaránál, stb. történt bejelentés a mostani bejelentést nem pótolja. Mindenki most jelentse be a szenvedett kárait, tekintet nélkül arra, hogy korábban valahol már bejelentette-e, avagy nem? A városi adóhivatalnál tekintettel arra, hogy a külsőségen lakók leginkább vasárnap rendelkeznek idővel a bejelentések megtételére, vasárnap is d. e. 9—12 óráig hivatalos órát tartanak.

— Az Arany János Társaság ma délután 6 órakor ülést tart a Balogh Ferenc-teremben.

— Városi közgyűlés. Debrecen város törvényhatósági bizottságának közgyűlését Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán április 30-án, péntek d. e. 10 órára hívta össze. A közgyűlésnek több fontos tárgya lesz: többek közt a jég árának emelése, a villamos vasut közlekedés visszaállítása, stb. A jog- és pénzügyi-bizottság szerdán délután 3 órakor tart ülést, melyen a közgyűlés tárgyait előkészíti.

— A munkásbiztosító pénztár értesíti az érdekelteket munkaadókat, háziartásokat is, hogy alkalmazottaiknál a f. hó 18-iki lapokban közzölt kötelező bejelentés határideje f. évi május hó 1-ig meghosszabbított. A bejelentések elmulasztását a törvény és miniszteri rendeletek szigorúan büntetik.

— Utóajánlatok a szováti birtokra. A debreceni gazdák közül sokan az árverés után jelentkeztek, hogy az eladásra kerülő, hajdu-szóvati birtokból ők is vennének. A városi tanács május 8-áig fogad el utóajánlatokat és erről értesítette a gazdasági egyesületet is.

— Az árvizsgáló bizottságból. Az árvizsgáló bizottságban viselt tiszteiről dr. Tóth Lajos rendőrkapitány lemondott. Helyébe dr. Pap Lajos rendőrkapitányt nevezték ki. Egyik sem szakértő.

— Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényeiből, mert közgazdasági életünket is keresztyén és nemzeti szellemen kell átalakítani, ha élni akarunk!

— **Felhívás.** Az államrendőrség felhívja özv. **Gagy Lajosné**t, hogy a rendőrség I. em. 66. sz. szobájában jelentkezék ahol eltűnt **Lajos nevű fiáról** hírt kaphat. A gyereket különben **Boldizsár Géza százados** (Budapest, *Damjanich-u. 49.*) vette pártfogásába.

— **Hogy jutott a vasutasfa láncoskézre.** Az elmúlt telen az oláh megszállás alatt óriási tűzifainség volt Debrecenben. Az oláh parancsnokság megakadályozta otromba durva erőszakkal a tűzifa beszállítást éppúgy, mint az élelmiszerellátást is. Nyilvánvaló volt a szándék: az éhező és didergő népet arra akarták kényszeríteni, hogy „önként” kérje a Nagyrománországhoz való csatolását. Gonosz lelketlenséggel készítették elő az aknamunkát, az úgynevezett román-magyar uniót, melynek már Dumitrescu tábornok idejében igyekeztek propagandát csinálni a pezsgős vacsorákon megkönyagosodott fejű magyar urak is. Mikor aztán látták, hogy miféle aljas haramiabanda karmai közé jutottunk és az oláh nem megmentőnk, hanem mindenünkből ki akar fosztani, akkor elhallgattak és megtörölgették az oláh testvércsókokkal megszenyezett szájukat. De az oláhok nem adták föl tervüket, hanem tovább dolgoztak és megmozgatták a zsidóságot is, amire vonatkozólag már kétségtelen bizonyítékok állnak a kormány rendelkezésére. Az oláhok a zónaterület megszervezésével akarták betetőzni alattomos munkájukat és éhezelték, fázalták a közönséget. Ekkor a vasutasok felzudultak és fát követeltek, mert ők is fáztak és az oláhok, akik kivételes kedvezményekkel akarták magukhoz édesgetni kezdettől fogva a vasutasokat, hogy azok zavartalanul bonyolthassák le a vasuti forgalmat, ami a láncos zsidók utaztatásain kívül főként az összerablott holmik elszállításában merült ki, engedélyt adtak nekik tűzifa behozatalára. Kékényesdiu János nevű máv. felügyelő és társai közbenjárására több vonat fa érkezett Debrecenbe a vasutasok részére. Kaptak is belőle némelyek, azonban a fa legnagyobb része a láncosok kezére jutott. Ebben az aljas, piszkos és a vasutaság összeségének cégére alatt lebonyolított „üzletben” többen bűnrészesek voltak. — Most vizsgálják ennek a piszkos ügynek fegyelmi részét és hatalmasan dagad már a botrány. A mi szerény nézetünk szerint azonban ez nem olyan egyszerű fegyelmi ügy, hanem ez nagyon is alkalmas a bűnügyi vizsgálatra. Rabsipkát érdemelnek azok a gonoszok, akik ilyen gaztelt révén juttatták a vasutasok fáját a láncosok és a zsidók részére, mikor a keresztyén magyarok tizezrei fagyoskodtak,

— **Gyermekhussal táplálkozó patkányok.** Még a télen elhatározta az egészségügyi bizottság a pestis közeledtének hírére a patkányirtást és a nagyképu határozat papíron maradt. Hogy mennyire elszaporodtak a patkányok, bemutatta a patkányok által fényes nappal összemart gyermekét Kis Gáborné Csapó-u. 45. sz. alatt lakó takarító. A gyermek feje, keze és két lába csupa vér volt. Mig az anya, aki pincelakó, félórára eltávozott, egész sereg patkány támadta meg a szegény 2 éves gyermeket és felfalják, ha haza nem jön. Tíz patkány is marta a húst a szerencsétlen csecsemőről és nyalta ömlő vérére. Elmondta a szegény asszony, hogy már 5 és 6 éves gyermekeit is megmarta éjszaka a patkányok, melyek százával hemzsegnek a pincében nappal is. — A háztulajdonosnő még azt sem engedí, hogy gyermekei nappal az udvaron legyenek. Felhívjuk a szegény asszony panaszára a rendőrség figyelmét.

— **Tanulság a vörös uralomból.** A kormány országos bizottságot szervezett a vörös uralom tanulságainak összegyűjtésére. Az országos bizottság elnöke dr. Csánky Dezső h. államtitkár, az országos levéltár főigazgatója, aki körlevélben hívta fel a törvényhatóságokat, hogy a törvényhatóság első tisztviselői alakítsanak helyi bizottságokat az adatok összegyűjtésére.

— **Meghívó.** A debreceni gazdasági egyesület választmányi tagjait a folyó év május hó 2-án (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor a polgári és gazda kör helyiségében tartandó ülésre meghívom. Tárty: A nemzet védelmi akcióban a gazdaközönség részvétele. — Debrecen, 1920 április 27-én. Jóna István, elnök.

— **Dolgoznak a pénzláncosok.** Már a városi tanács ülésén is szóba került a pénzláncosok újabb gazsága. A lebélyezett papírpénz és a postapénz közt ugyanis már 4 százalékos értékkülömböt csináltak azon a címen, hogy Bécsben nem fogadták el a magyar postapénzt. Az átváltással már a bankok is foglalkoznak, akár a fehérbankó virágiban. Fel kell jelenteni ezeket a javíthatatlan pénzüreket és Hajmáskérre internálni, mert mégis hallatlan, hogyan zsarolják a mi jámbor népünket ezek a gazfickók.

— **Az áthelyezett gyümölcs piac.** A városi tanács a gyümölcs piacot ideiglenesen a Dégenfeld-térre helyezte át. Egyelőre csak patlogaioit kukoricát árulnak a gyümölcs piacon.

— **Névmagyarosítás.** Klein Salamon Tétényi kereskedőség vezetőnek Komlóra való változtatását kérte. Roszkor, mert már nem engedélyezi a belügyminiszter a névváltoztatásokat 50 pénzért.

— **Fegyelmi uton büntetett ref. tanítók.** A hajduvidéki ref. egyházmegye fegyelmi bírósága kedden tárgyalta a hajduszovati és hajduszoboszlói ref. tanítók fegyelmi ügyét. A forradalom és a vörös rémuralom szennyes árja messzire sodorta a tanítóságot és mikor észre térték, már megtörtént a nagy, nemzeti szerencsétlenség, melyet megtévedt és megtévesztett tanítóság munkája is elősegített. Az egyházmegyei fegyelmi bíróság kedden délelben hozta meg ítéletét Szomjas Gusztáv gondnok elnökelete alatt. A bíróság Gál Zsigmond hajduszovati ref. igazgatótanítót, aki a nemzeti, majd a néptanács elnöke, Szabó Károlyt, aki annak jegyzője volt, továbbá Némethy Lajos tanítót 1000—1000 korona pénzbüntetésre ítélte, Gál Zsigmondot egyben felhívta, hogy kérje nyugdíjazását, a másik kettőt pedig elpályázásra kötelezte. A hajduszoboszlói ref. tanfőnöki tagjai ellen — Bor János igazgatótanító és Rakottayné kivételével — szintén fegyelmi eljárás van folyamatban és bár a megtévedt tanítók a közben megszökött ismeretlen helyen tartózkodó Domokos Sándor kivételével keresztyén alázatossággal megkövették a megbántott egyházat és a presbiterium megbocsájtott nekik, feljelentést is visszavonván, a bíróság nem szüntette meg az eljárást, hanem a beigazolódtott tények alapján Böszörményi Ferencet, Juhász Izabellát és Cseke Gábor, akik „bizalmi” állást vállaltak, 1000—1000, Böszörményinét, Császy Gábor és Károlyt, Cseke Antalt, Görög Sándort, Márton Antalt, Mohácsy Gábor, Parti Mihályt, Pénztáros Olgát, Szabó Mártont, Kiss Esztert és Paágyiné Kargya Jolánt 500—500 korona pénzbüntetésre és a felmerült költségeknek egyetemleges megtérítésére ítélte. Bede Lajost, Czegléd Lajost, Cseke Erzsébetet és Gál Ágneszt pedig fölmentette. A vizsgálat során beigazolódtott, hogy a tanítók a „népbiztonság” rendelete előtt, már 1919 március 22-én megszűntették a vallásitanítást, a bazafias énekek helyett szociálista nótákat tanítottak, sőt akadtak olyan megtévedt tanítók, akik tanítványikat árulkodásra, besugásra akarták rábírní. A főbűnös Domokos Sándor volt, aki az oláh megszállás előtt megszökött a vörös terrorcsapatokkal és azóta sem került elő. Bizonyára sokkal több bűn is terheli a lelkét. Az egyházmegyei fegyelmi bírósága elmozdította állásából és allásának betöltésére hívta fel a presbiteriumot.

— **Rendőri hír. Tolvaj bérkocsis.** Kovács Ferencz bérkocsis egy mulatozó társaságot vitt az egyik vendéglőből a Nyilastelepre, ahol a 3 tagú társaság még folytatni akarta az idogálást. Pedig már ekkor úgy álltak, hogy az egyik Smogrovics József annyira elázott, hogy be sem tudott menni a kocsmába, hanem kint maradt Kovács, a kocsis pedig felhasználta az alkalmat és elvette Smogrovics József 3000 koronát tartalmazó tárcáját melyből 800 koronát zsebre tett. A társaság másik tagja, egy mézszáros éppen akkor nézett ki az ablakon midőn az eset történt s a tolvaj kocsist lefűlítették és feljelentették a rendőrségen.

— **Felhívás.** Felhívja a közéletmezési ügyosztály azokat, akik a listirodában árpaverőmagot jegyeztek, hogy utalványaik átvétele végett a Közellátási Hivatalnál (Piac-u. 9. első emelet) jelentkezni sziveskedjenek.

— **Felhívás a rézgálic átvételére.** A városi szemvevőség felhívja mindazon szállós gazdákat, akik az első permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványt kiváltották és az árát a házipénztárba befizették, hogy a rézgálicot ma, szerdától kezdődőleg naponta délután 4 órától a városi tejközpont pincéhelyiségben átvehelik. — A 20 kgr. aluli mennyiség papírzacsokkban adatik ki, melyért 20 fillér fizetendő, a 20 kgr. feletti mennyiséghez pedig zsák vagy egyéb csomagoláshoz szükséges eszköz hozandó. Egyben felhívja azon szállósgazdákat, akik még az első permetezéshez szükséges rézgálicról az utalványt nem váltották ki, hogy a kiváltáshoz haladéktalanul jelentkezzenek.

— **Hasznót hajtó befektetés késlekedés nélkül szőlőkötözöt vásárolni.** Vékony erős fajták beszerezhetők Mihály papirkereskedésében Főter 30.

— **Redőnyeit gyorsan megjavítja Piros Béla lakatos műhelye Péterfia-u. 32. sz.**

— **Tüzérműmesterek és fegyvermesterek felvétele.** Az 1898—1895 évben született s a most folyamatban lévő alkalmassági vizsgálaton már eddig alkalmasnak osztályozott vagy később alkalmasnak osztályozandó egyének közül azok, akik tüzérműmesteri vagy fegyvermesteri képesítésüket igazolni tudják, amennyiben a nevükre szóló behívójegy kikézbésítése előtt bevonulásra önként jelentkeznek, a Budapestben levő központi tüzészertárhoz, illetve a központi fegyvertárhoz fognak beosztatni. — Azok a tüzérműmesteri és fegyvermesteri képesítéssel bíró egyének, akik nem tartoznak a fenti születésű évfolyambeliekhez s a 42 életévüket még nem töltötték be, a tartózkodási hely járási főszolgabírója által kiállított belépési (erkölcsi) bizonyítvány felmutatása mellett önként beléphetnek s az 1. pontban említett intézetekhez fognak szolgálattelre beosztatni.

— **Elvállalok cserépkályha átrakását, tisztítását falburkolati munkákat is** Krisch Károly, cserépkályha raktáros, Piac u. 89.

— **Műláb, műkéz, sérvkötő, haskötő, gummiharisnya, ferde növésű gyermekeknek bőrfűző készítését és javítását elvállalom.** Vitárius Sándor orvosi műkötszerész-mester, Piac-u. 16, ki a háboru alatt a gráci, bécsi, budapesti és debreceni katonai művegtag készítő műhelyek vezetője volt. Vidéki közönséget vasárnap is fogadok lakásomon, Eötvös-u. 85.

— **Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmüteméti Bathyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.**

— **Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szűzemester, Szent-Anna-u. 3. sz.**

— **Legrosszabb nyakkendőit is újja alakítják** Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

**Sebuschter Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.**

**A Debreceni Keresztyén Kisgazda és Földmivespárt irodája Piac-u. 7. sz. a. van.**

## Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

\* Két színházi est a nemzeti hadsereg javára. A debreceni jótékony nőegylet két színházi estét akar rendezni a városi színházban a nemzeti hadsereg javára a szini évad befejezése után. A két színházi estét május 18-ára és 19-ére tervezi a jótékony nőegylet, ha a társulat a szini évadot május 15-én befejezi. A városi tanács a szokásos fellételek mellett átengedte a színházat.

— **Színházi és mozgósínházi irodák jelentése**

\* **Csitri vigjáték,** melynek tegnapi előadása kiváló sikert hozott a vigjátéki ensemblének, ma C) bérletben kerül színre.

\* **Bérlők figyelmébe.** A tegnapi nappal lejárt a B) bérlők 50-ik bérletes előadása. Így a B) bérlők már több előadást nem kapnak. A C) bérlőknek május 5-én szerdán jár le az 50-ik előadás.

\* **Éva, operett csütörtökön bérletszünetben kerül színre.**

\* **Szambul rózsája**, operett O. Hilbert Janka, Makay, Járay, Várnai, Szabó és Varga fellépésével pénteken és szombaton kerül színre.

\* **Ocskayné Hilbert Janka** operaénekesnő a Harakiri minden előadásán az Apollóban a Harakiri minden előadásán az Apollóban Puccini, a „Pillangó kisasszony” operájának nagy áriáját betétként énekli, zongorán Perczel Sárika kíséri.

\* **Jókai Mór** regénye „A fehér rózsák” egy napkeleti legenda 6 felvonásban. Bemutatja az Aranybika mozi A film megkapó színezéssel hozza a hatalmas költők gyönyörű regényét, a színészek játéka kiváló, Farkas Antonia, Matyasovszky Ilona, Rátkay Márton és Várkonyi Mihály alakításai elsőrangúak, úgy hogy a nagyszámú közönségnek nagy műveltségben van része. Még ma és holnap marad a Bika mozi műsorán. Jegyelvétel.

\* **Miss Amerikan.** A híres amerikai Pathé gyárnak remekműve ez a filmkölösszus, mely négy részben és 21 felvonásban mutatja egy amerikai milliárdos leány harcát amerikai kalandorokkal, kik végül a leányt megfosztani. A bravurokban, trükkökben és érdekes jelenetekben bővelkedő, igazán amerikai veretű film főszerepét Vernon Castle, Amerika legnépszerűbb színésznője játsza. A film többi szereplője is kitűnő. Rendezés? Felvétel? Kiállítás? Mit mondjunk? Amerikai. Ez mindent megmagyaráz. Bemutatja csütörtökön az Urania. Előadások 5, 7 és 9 órákor. Jegyelvétel délelőtt 10—12-ig, pénztáryitás délután 4 órákor.

\* **Hazakiri.** Egy japán leány története 6 felvonásban az Apollóban. A pillangó kisasszony meséje van itt feldolgozva bővített kiadásban. A főszerepet Lil Dagover játsza, aki mindenkit meghatótt bájos játékaival. A felvételek kiűnők, a rendezés kifogástalan. O Hilbert Janka énekművésznő dalbetétje magával ragadta az egész közönséget. Perczel Sárika zongora kísérete meglepően jó.

\* **Jön a rozson át** dráma 4 felvonásban. A főszerepet Lóth Ila művésziessé játsza a rendezés és felvételek igen jók, úgy, hogy ez a egyszerű film megnyerte a közönség tetszését. Még ma utoljára mutatja be az Urania. Holnap csütörtökön Miss Amerikan.

## Művészet

A szombati orgonahangversenyről írt referádánk kevéske lapterjedelmünk miatt szorult ki ideig. Nem akarjuk emulasztani, hogy habár késve is meg ne emlékezzünk róla. „A vallásérkölesi megújulásról” tartotta magas szárnyalású, tartalmas beszédét P. Bangha Béla, és mindvégig lekötve tartotta hallgatóságát. Hammers adt János nagy művészettel előadott orgonaszámait őszinte gyönyörűséggel hallgattuk, ugyszintén a Révfy Károly orgonázását és a kath. egyházi vegyes kar precíz, szép énekletét. Igen nagy sikere volt Weszprémy Andor hegedűművésznék, aki Beethovennek és Lelónak egy-egy meghatóan szép Andantéját játszotta el stílusosan és művészi befejezettséggel.

## SPORT

Áldozócsütörtökre halasztotta a DTE atletikai versenyt. A DTE vasárnapra hirdetett atletikai versenye közbejött akadályok miatt ugyanazokkal a számokkal május hó 13-ára, áldozócsütörtökre lett elhalasztva. Nevezések május 9-ig Oláh István előadó címére (Tanítói Árvaház) küldendők.

DKASE—DVSC vasárnapi mérkőzése tartja izgalomban ma Debrecen sportközönségét. Már napok óta tippelik az eredményt, de határozott „tipp”-et senki sem mer mondani, annyira nyílt a mérkőzés kimenetele. — A Vasutasok derék csapata ma olyan klasszist képvisel Debrecenben, mely felveheti a versenyt Budapest bármely első osztályú csapatával. — Elsőrendű gólképes csatársorát igazolják a Nyomdászok ellen elért 11:0 és a DEAC ellen elért 8:1 eredményei. Viszont a DKASE-t kitűnő védelme mellett a lelkes, nem csüggedő játék jellemzi, melyel

már nem egyszer maga javára billentette a mérleget. Az óriási érdeklődésre való tekintettel jegyek elővételben kaphatók a mai naptól kezdve Müller H. és fiai szállítók cégnél és Megyery Kálmán fodrász üzletében (Piac utca) — A mérkőzés a DTE nagyerdci pályáján lesz megtartva.

## KÖZGAZDASÁG

**Keresik a magyar borokat.** Anglia és Hollandia, sőt a skandináv államok is élénk érdeklődést mutatnak a magyar borok iránt. A kivitt borokat főleg házasításra használják föl. Osztrák részről azt állítják, hogy a magyar bor a különböző illetékekkel megterhelve az olasz borokkal paritásban áll és Renner legutóbbi római tárgyalásán az is szóba került, hogy Ausztria a jövőben Olaszországban fogja fedezni borszükségletét.

Kiadó: **MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.**  
E számért főszerkesztő felelős.

URANIA	APOLLO
Kedd Szerda április 27—28	Kedd—Szerda Csütörtök április 27—28—29
<b>Jön a rozson át</b> Dráma 4 felvonásban. Irta Maters, Helén. Főszereplő Lóth Ila. Előadások 7 és 9-ór.	Ocskayné Hilbert Janka minden előadásán Puccini „Pillangó kisasszony” nagy áriáját énekli, Perczel Sárika zongorán kíséri. <b>HARAKIRI</b> Egy japán leány története 6 felv. A főszerepeket Lil Dagover Niels Prien Előadások 7 és 9-ór.

## ARANY BIKA MOZI

Kedd—Szerda—Csütörtök ápr. 27, 28, 29  
Jókai Mór regénye

### A FEHÉR RÓZSA

Napkeleti legenda 6 felvonásban.  
Előadások 7 és 9 órákor.

## Hamisfogakat

töröttetis legmagasabb áron veszek Szt. Anna-u. 6

## Családi ház

Kórház-utcán 4 szoba, nagy udvar és istállósval gazdáknak alkalmas eladó, Dezső László irodája Maróthy György-utca 19. szám.

## Eladó villatetek!

Bárczy-utca 7 sz.  
Komlóssy-ut 4. és  
Poroszlay-ut 1. sz  
alatt együttesen  
körülbelő mintegy  
3000 négyszögöl  
telek a rajtalevő  
épületekkel ésszinekkel.  
Értekezhetni: „Egyetemi  
építkezés vállalati  
irodájában.” ▶▶  
Telefonszám 610.

## Akác és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

**Polyánszky Orest** tűzifakereskedő  
Mihály-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szög 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szög 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplá számítottak.

### Vivóiskola.

Hőrebbégi Sinay Gyula vivóiskolája holgyek és urak részére Peterfia 80. alatt megnyílt. Tanítani házhoz is elmegy. Beiratkozás d. u. 3—5-ig.

### Oicsón

és jól étke. het Szt. Anna utca 27. sz. Polgári étkezdében. Abonensek eljogadtatnak.

### Egy garnitúra

csépfőgép a hozzávaló magánjáró alkatrészekkel fűszij nélkül, teljesen kijavítva eladó. Barna-u. 14. a tulajdonosnál.

### Kiadó

raktárhelyiség és suszterbódé. Értekezni Peterfia-u. 48. emeleten, reggel lehet.

### Bélyeggyár és vésőintézet

**PAULÓ I.**  
Batthyányi-u. 22.

### FORGÁCS I.

MŰRÁS, Bádogy-utca.

### Hamisfogakat

töröttet is veszek. Tamás A. József kir. hg.-u. 10

### Friss töltésű

Igmándi keserűvíz érkeztet Félégházy János üzletében.

### Lapelárusítók

(rikkancsok) fővárosi lapok elárusításához magajuk alék mellett felvételek lapunk kiadóhivatalában.

### Ecet

és friss töltésű Mohai Agnes viz kapható Félégházy János fűszerüzletében

### Jókarban

levő használt Pianino eladó Szendrő Batthyányi-utca 22

### Blattner József

Csapó-utca 1. sz.  
Évegészeti és kőkereskedés vállalata tükrök és ablakok nagy választékban.

### Koros Sándor

Irti-szabó üzletében Piac-u. 69.  
S új készítésű elegáns férfi útlényök kaphatók

## Családi ház

Rákóczi-utcán 5 szobás lakás nagy udvar és teljes komforttal vétel esetén beöltöztethető lakással eladó DEZSŐ LÁSZLÓ irodája Maróthy-utca 19. szám.

## Most érkezett áruk:

Palugyai borok  
Finom likőrök  
Vérnarancs  
Ecet  
Gyanta  
Enyv  
Kocsikenőcs  
Porfesték minden színben  
Firnész valódi  
Raffia  
Papir spárga  
Kékkő  
Kénmáj  
Kénpor szőlőhöz.  
Legolcsóbban kapható

## Kontsek Gézanál, Róssuth-utca.

## Magolcsay Nagy Mihály

kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.

A ref főgimnáziummal szemben.



Elfogad mindennemű férfi és női kalapjavításokat. — Egy tanulóleány kalapvarráshoz fizetéssel felvétetik. — Gyakorlott előnyben részesül.

## Stabilgőzgép

25 lóerőre, gőzmalom ipari vagy gyári célokra azonnali átvételre eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19. sz.